

Tweede Kamer
Vaste commissie voor Economische Zaken
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG
Tevens per mail

Datum 24 september 2014
Referentie
Betreft Wet natuurbescherming

Geachte heer, mevrouw,

Inleiding

1. Hierbij geeft de NEPROM haar visie op ‘de wet Natuurbescherming’. Onze vereniging vertegenwoordigt ongeveer 55 (vaak landelijk opererende) projectontwikkeling maatschappijen. In deze brief gaan wij met name in op de koppeling tussen de wet Natuurbescherming en de nieuwe Omgevingswet. Daar komen ruimtelijke aspecten namelijk samen met het onderwerp natuur. Daar zit de relevantie voor de projectontwikkelingspraktijk.

Onderdeel Omgevingswet

2. De NEPROM is er een voorstander van dat (lees: als) de wet Natuurbescherming opgaat in de Omgevingswet. Dat leidt op nationaal niveau tot bundeling, overzichtelijkheid en minder wetgeving.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

3. Positief zijn wij over het feit dat er (op grond van de huidige voorstellen) een sterkere koppeling komt tussen (nu) de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en natuurwetgeving. Dit past bij de één loket gedachte; waarop de Wabo gebaseerd is. Voor vergunningaanvragers is wel van belang dat de wetgeving op dit punt uitvoerbaar is. Dit betekent dat men op lokaal niveau (gemeenten) over de juiste en voldoende kennis van natuur(wetgeving) moet beschikken. Tevens moeten provincies en gemeenten ‘achter het loket’ goed samenwerken om een efficiënte afhandeling van vergunningaanvragen te borgen. Wij zouden meer comfort willen hebben bij dit aspect, bijvoorbeeld door het onderwerp/de doelstelling ‘digitalisering’ te preciseren.

Integraal in plaats van sectoraal

4. Wij vinden dat de wijze waarop de instrumenten uit de Omgevingswet ingezet worden in de Natuurbeschermingswet (voor het sectorale belang ‘natuur’) doorschiet. Dit ondermijnt niet alleen het integrale karakter c.q. uitgangspunt van de Omgevingswet, maar knelt ook op de volgende – hieronder uit te werken – punten.
5. Door prominente benoeming van de intrinsieke waarde van natuur, het (overmatig) gebruik van het (werk)woord verbeteren en het eisen van specifieke natuurvisies op nationaal en

provinciaal niveau ontstaat een onevenwichtige situatie. Het sectorale belang 'natuur' wordt zo sterk benadrukt dat een zuivere integrale beoordeling wellicht minder goed mogelijk gemaakt wordt. Vanzelfsprekend kan beoordeeld worden of bijvoorbeeld flora en fauna verbeterd zijn, maar de bedoeling van de Omgevingswet is dat een zakelijke afweging tussen alle relevante aspecten gemaakt wordt. Verbeteren is in dat kader geen juridisch houdbare en bruikbare maatstaf.

Bovendien gaat de Omgevingswet uit van bescherming van het bestaande niveau, niet van verbetering. Maatschappelijk gewenste initiatieven worden onmogelijk gemaakt als er altijd sprake zou moeten zijn van 'verbeteren'. Dan komt er geen vernieuwing tot stand. Wij verzoeken u daarom deze drie aspecten te heroverwegen omdat er anders geen einde wordt gemaakt aan het sectorale karakter van relevante wetgeving.

Rol provincies

6. Op grond van het voorstel krijgen provincies de volledige verantwoordelijkheid voor de soortenbescherming en de onbeperkte mogelijkheid (andere dan reeds benoemde) gebieden aan te wijzen die van belang zijn vanwege hun natuurwaarden, landschappelijk schoon of cultuurhistorische betekenis. De provincies krijgen volledige beleidsvrijheid. Dat gaat te ver. Dit geeft provincies namelijk de mogelijkheid een (fikse) kop op Europese regelgeving te zetten. Dit is in strijd met het idee achter de omgevingswet en huidige regeringsbeleid. Bovendien leidt het op (op regionaal niveau) tot een wildgroei aan onoverzichtelijke en verbrokkelde regels. De wet Natuurbescherming zou juist tot voorspelbare, uniforme en minder regels moeten leiden. Wij verzoeken u deze aspecten c.q. bevoegdheidstoedelingen te herzien.

De programmatische aanpak

7. Wij vinden het onverantwoord dat de 'programmatische aanpak' op grond van het voorstel een onbeperkt toepassingsbereik krijgt. Het is ons volstrekt onduidelijk tot welke varianten dit gaat leiden. Een programmatische aanpak voor ieder sectoraal belang als bijvoorbeeld geluid, lucht en water? Dit draagt niet bij aan het terugdringen van het aantal planfiguren, zoals de omgevingswet beoogt.

Het instrument zelf wordt daarnaast als ingewikkeld en inefficiënt ervaren. Bovendien stemmen relevante ervaringen met de programmatische aanpak stikstof weinig hoopvol. Via een programmatische aanpak worden niet samenhangende maatregelen op een zodanig wijze verknoopt en van elkaar afhankelijk gemaakt dat slagvaardige besluitvorming nauwelijks meer mogelijk is. Leden ervaren het bovendien als onredelijk dat zij in verschillende provincies tegen een andere toepassing aanlopen, die over het algemeen als beperkend en beklemmend ervaren wordt. Dit blijkt ook uit ervaringen van (leden van) de VNG en uitspraken van de Raad van State. Zie:

http://www.vng.nl/zoeken?gws_q=stikstof+eerste+kamer&=Query+verzenden voor een brief/toelichting van de VNG aan de Eerste Kamer. Hieruit volgt dat bestemmingsplannen niet (voldoende) meedingen als juridische grondslag voor de (gewenste) ontwikkelingsruimte. Dit maakt de programmatische aanpak – in algemene zin - ongeschikt als instrument om de juiste (integrale) afweging (op lokaal niveau) te maken tussen economie en ecologie.

Gedragscodes

8. Hetzelfde geldt voor het instrument gedragscodes (voor nieuwe ontwikkelingen). Evaluatie van onze Gedragscode laat zien dat de wettelijke mogelijkheden op de volgende punten tekortschiet. Ten eerste vallen de meest beschermde (dier)soorten er niet onder omdat dit wettelijk niet toegestaan is. Daarvoor biedt de Gedragscode geen oplossing. Ten tweede blijkt een ontheffing (waar geen bezwaar en beroep meer tegen open staat) de enige mogelijkheid om 100% rechtszekerheid te verkrijgen. Het risico is anders te groot dat de Raad van State oordeelt dat bijvoorbeeld onvoldoende onderzoeken zijn verricht of onvoldoende maatregelen zijn getroffen. Dat het huidige wetsvoorstel gedeputeerde staten het recht geeft mee te praten over goedkeuring, wijziging of intrekking van een code maakt het niet eenvoudiger of aantrekkelijker een code te faciliteren (omdat onze leden in het hele land actief zijn).

Tot slot

Wij vertrouwen erop u met deze reactie voldoende over ons standpunt geïnformeerd te hebben. Tot een aanvullende toelichting zijn wij desgewenst bereid.

Met vriendelijke groet,

Jan Fokkema
directeur NEPROM

c.c. Staatssecretaris Dijkema en Minister Schultz en de leden van de vaste Kamercommissie voor Infrastructuur en Milieu